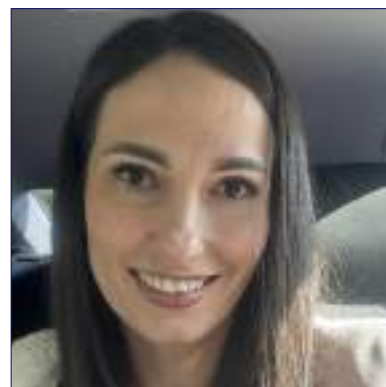

DONAȚIE REPREZENTATIVĂ DE CARTE ROMÂNEASCĂ PENTRU BIBLIOTECILE DIN REPUBLICA MOLDOVA: UN POD CULTURAL DURABIL ÎNTRE CHIȘINĂU ȘI BUCUREȘTI

Olga ELAȘCO,
Biblioteca Națională
a Republicii Moldova

Rezumat: Articolul prezintă proiectul „Cărți în limba română pentru bibliotecile din Republica Moldova”, prin care Guvernul României a donat peste 100.000 de volume în format fizic și digital către 300 de biblioteci. Inițiativa a sprijinit reînnoirea colecțiilor și promovarea lecturii, fiind apreciată ca un pod cultural durabil între Chișinău și București. **Cuvinte-cheie:** donație de carte, biblioteci publice, cultură românească, cooperare România–Republica Moldova.

Abstract: This article presents the project “Books in Romanian for the Libraries of the Republic of Moldova”, by which the Government of Romania donated over 100,000 volumes and digital books to 300 public libraries, initiative that supported the renewal of collections and promotion of reading, being praised as a sustainable cultural bridge between Chișinău and Bucharest.

Keywords: book donation, public libraries, Romanian culture, Romania-Moldova cooperation.

Proiectul „Cărți în limba română pentru bibliotecile din Republica Moldova” a fost inițiat de Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM) din cadrul Guvernului României, cu sprijinul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și al Ambasadei României la Chișinău. Acesta presupunea donarea a peste 100.000 de volume în format fizic și digital bibliotecilor publice din Republica Moldova.

Proiectul a fost lansat oficial în aprilie 2024, iar ceremonia publică de donație a avut loc pe 10 octombrie 2024, în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău, în prezența ministrului culturii al Republicii Moldova, Sergiu Prodan, a președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, a ambasadorului României, Cristian Leon Țurcanu, a secretarului de stat al DRRM (în acel moment), Adrian Dupu, a directorului general al Bibliote-

cii Naționale, Elena Pintilei, specialiștilor din cadrul Bibliotecii Naționale și bibliotecarilor din Sistemul Național de Biblioteci. Cu această ocazie, oficialii români și moldoveni au subliniat caracterul simbolic și strategic al proiectului, care vizează nu doar îmbogățirea fondului de carte, ci și consolidarea identității culturale și lingvistice românești. Mass-media a menționat inițiativa ca fiind cel mai amplu proiect cultural derulat în ultimii 30 de ani.

Ambasadorul Cristian-Leon Țurcanu a subliniat că sprijinul oferit de România este parte a unei viziuni coerente de susținere a dezvoltării Republicii Moldova în toate dimensiunile vieții sociale, culturale și educaționale. Potrivit acestuia, donația este o investiție în viitorul cultural al țării, iar continuitatea unor astfel de inițiative este esențială pentru coeziunea identitară. „Investim în viitorul cetățenilor de pe acest mal

al Prutului, iar viitorul fără cultură, limbă, istorie și tradiții nu poate exista. Donația de carte de la Guvernul României prin Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova sosită azi la Chișinău reprezintă încă o investiție în viitorul cetățenilor Republicii Moldova, în păstrarea culturii, limbii și istoriei noastre comune”, a menționat diplomatul [1].

La rândul său, secretarul de stat al DRRM, Adrian Dupu, a declarat: „România creează în continuare poduri culturale și fizice în Republica Moldova. Ne bucurăm că putem veni în sprijinul iubitorilor de carte din toate colțurile țării” [4].

Igor Grosu, președintele Parlamentului Republicii Moldova a afirmat recunoscător: „Dacă pentru o clipă ne uităm la ultimele câteva săptămâni, vedem în urmă evenimente foarte frumoase: de la poduri, la microbuze școlare, care au fost aduse de statul român, și până la cel mai mare lot de carte din istoria noastră – 100 de mii de volume. Mulțumesc celor care au venit cu această idee, editorilor care au răspuns acestei inițiative și felicitări celor 300 de biblioteci beneficiare” [2].

Bibliotecarii au menționat în interviuri că necesitatea înnoirii colecțiilor bibliotecilor din Republica Moldova a fost semnalată în repetate rânduri, în special, atât din cauza stării fizice precare a fondului de carte existent, precum și a lipsei de titluri recente în limba română. Situația este cu atât mai acută în bibliotecile rurale, unde accesul la cărți noi este limitat, iar edițiile uzate nu mai răspund nevoilor utilizatorilor. „Credem că prin implementarea acestui proiect vom acoperi o parte din necesitățile utilizatorilor noștri, care pășesc pragul bibliotecilor,

cei care sunt parte a comunităților, dar noi, bibliotecarii, fiind cei care gestionăm biblioteca, suntem parte a comunității și tot mai mult ne implicăm în nevoile comunităților în care noi activăm”, a precizat Elena Pintilei, director general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova [1].

Donația, în valoare de peste 4 milioane de lei românești (echivalentul a circa 15,5 milioane de lei moldovenești), a fost transportată la Chișinău cu opt camioane și a fost distribuită către 300 de biblioteci publice din 200 de localități ale Republicii Moldova, prin intermediul Bibliotecii Naționale. Repartizarea volumelor a fost realizată sub forma unor chituri standardizate, fiecare conținând peste 180 de titluri în format fizic și digital, selecționate în colaborare cu specialiștii Bibliotecii Naționale.

Fiecare set de carte donat a conținut și un set de date de acces (nume de utilizator și parolă) pentru platforma www.citeste.ro, care oferă acces la un număr mare și diversificat de titluri de documente electronice noi, actuale și exclusive. Este vorba de atlase și enciclopedii electronice National Geographic, Dorling Kindersley; video-bookuri Disney; materiale educaționale Macmillan Education, Maison des Langues, Oxford University Press, Harvard University Press, teste MENSA sau STEM; manuale și auxiliare didactice aprobate de Ministerul Educației și Cercetării; cărți de ficțiune pentru copii și adulți, cele mai noi și mai căutate ediții ale momentului; literatură clasică; bestselleruri. În fiecare lună, www.citeste.ro se îmbogățește cu cele mai

noi apariții editoriale și educaționale, astfel că navigarea aduce mereu ceva inovativ și incitant. În plus, platforma poate fi atât o experiență individuală, cât și una de grup, atunci când se dorește ca o carte să fie ascultată sau vizionată în familie sau alături de prieteni.

Prin urmare, proiectul a avut un impact semnificativ pe două direcții: a îmbogățit colecțiile tradiționale ale bibliotecilor cu titluri relevante și actuale și, totodată, a sprijinit dezvoltarea competențelor digitale în rândul utilizatorilor prin accesul la resurse educaționale online. Biblioteca digitală a fost pusă la dispoziție concomitent cu donația fizică, facilitând tranziția spre lectură în format electronic și extinzând accesul la informație modernă. Platforma digitală oferă posibilitatea consultării cărților și documentelor de oriunde, în orice moment, prin intermediul unui dispozitiv conectat la internet. Astfel, sunt diminuate barierele geografice și economice, în special în comunitățile rurale sau izolate. Totodată, aceste resurse contribuie la procesul de învățare continuă, susținând atât educația formală, cât și pe cea informală.

Cât privește selecția editorială, aceasta a vizat, în primul rând, literatura română clasică și contemporană, titluri incluse în programa școlară, dar și lucrări de istorie, dicționare, enciclopedii, cărți pentru copii, lucrări de dezvoltare personală, educație ecologică și pentru sănătate.

Componenta logistică a proiectului a presupus eforturi substanțiale și implicarea activă a partenerilor. Biblioteca Națională a apelat la sprijinul Armatei Naționale a Republicii Moldova, ai cărei militari au fost deosebit de eficienți în descărcarea și depozitarea temporară a volumelor. Au fost necesare spații de stocare suplimentare, care au fost identificate, deși se aflau la o distanță considerabilă de sediul Bibliotecii Naționale. Procesul de distribuire a durat aproximativ o lună și a implicat un efort susținut din partea Secției Rezerva Națională și a subdiviziunii Administrare tehnică și logistică din cadrul Bibliotecii Naționale.

Bibliotecile beneficiare au fost reprezentate de bibliotecari, primari și reprezentanți ai autorităților publice locale, care și-

au exprimat recunoștința, menționând dificultățile întâmpinate în achiziția de carte din fonduri proprii, din cauza bugetelor modeste.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova a prezentat donația publicului larg în cadrul expoziției „Achiziții noi. Donație de carte românească”, care a cuprins toate 180 de titluri din donație în format fizic.

Conform datelor furnizate de Centrul Național de Statistică privind Activitatea Bibliotecilor din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, rata de înnoire a colecțiilor bibliotecilor publice a în-

registrat o îmbunătățire semnificativă, scăzând de la 79 de ani (în 2023) la 54 de ani (în 2024) [3]. Totodată, comparativ cu anii anteriori, s-a constatat o creștere remarcabilă a volumului total de achiziții de carte.

Donația de carte a intervenit în contextul unei cereri tot mai mari din partea publicului pentru lecturi relevante, actuale și de calitate. Potrivit bibliotecarilor, noile volume au reînviat interesul pentru lectură atât în rândul tinerilor, cât și al adulților și au contribuit la revitalizarea activității bibliotecilor ca centre culturale și educaționale comunitare.

Impactul acestui proiect a fost recunoscut și în cadrul Galei Laureatilor Premiilor Naționale GALEX 2025, unde DRRM

a fost distins cu premiul „Cel mai generos mecena al bibliotecilor”. Distincția a fost oferită ca recunoaștere a implicării Guvernului României în susținerea culturii scrise și a educației în Republica Moldova. Evenimentul s-a desfășurat la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, cu prilejul Zilei bibliotecarului, fiind organizat de Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, în parteneriat cu Ministerul Culturii al Republicii Moldova

Prin această inițiativă, România își reafirmă angajamentul de a susține dezvoltarea durabilă a spațiului cultural românesc de pe ambele maluri ale Prutului, consolidând legătura istorică, lingvistică și spirituală dintre cele două state.

Referințe bibliografice:

1. *Cea mai mare donație de carte românească, pentru 300 de biblioteci*. Online. 2024-10-10. IPN.md Disponibil: <https://ipn.md/cea-mai-mare-donatie-de-carte-romaneasca-pentru-300-de-biblioteci/> [accesat 2025-04-24].
2. CONOVALI, Mihaela. *Camioane cu 100 000 de cărți, la Chișinău: donație din partea României pentru bibliotecile din R. Moldova*. Online. 2024-10-10. NewsMaker.md. Disponibil: <https://newsmaker.md/ro/dosarul-coruperii-alegatorilor-oamenii-legii-anunta-retinerea-a-trei-lideri-raionali-video> [accesat 24.04.2025].
3. *Date statistice privind activitatea bibliotecilor publice din RM în anii 2020-2024*. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Date%20statistice%20comparative%20privind%20activitatea%20bibliotecilor%20publice%20din%20Republica%20Moldova%20%C3%AEen%20anii%202020-2024.pdf> [accesat 2025-05-02].
4. *100 000 de volume de carte în limba română, donate de România, vor ajunge în peste 300 de biblioteci din Republica Moldova*. Online. 2024-10-10. Ziarul Național. Disponibil: <https://www.ziarulnational.md/circa-200-000-de-volume-de-carte-in-limba-romana-donate-de-romania-vor-ajunge-in-peste-300-de-biblioteci-din-r-moldova-adrian-dupu-romania-creeza-poduri-culturale-si-poduri-fizice-in-r-moldova-si-vom-continua-sa-facem-acest-lucru> [accesat 2025-05-02].